Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2950

Vragen van het lid **Ellian** (VVD) aan de Staatssecretaris voor Justitie en Veiligheid over *het aanstaande onbegeleid verlof van Appie A* (ingezonden 16 juli 2026).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Bruggen** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 7 september 2026).

Vraag 1
Herinnert u zich de antwoorden op Kamervragen over de kennelijk aanstaande vrijlating van Appie A. en het daaropvolgende commissiedebat Strafrechtelijke onderwerpen van 5 oktober 2022?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Bent u bekend met het bericht «Nabestaanden in shock omdat Appie A. vrij rond mag lopen in de samenleving?»[2]

Antwoord 2
Ja, daar ben ik mee bekend.

Vraag 3
Kunt u toelichten waarom u heeft besloten Appie A. met onbegeleid verlof te sturen?

Antwoord 3
Ik ga niet in op individuele casuïstiek. In algemene zin geldt dat een levenslanggestrafte vanaf 25 jaar detentie in aanmerking kan komen voor toelating tot de re-integratiefase. De re-integratiefase is een voortraject dat deel uitmaakt van de herbeoordelingsprocedure van de levenslange

[1] Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2021–2022, nr. 4069
[2] AD, 15 juli 2026, «Nabestaanden in shock omdat Appie A. vrij rond mag lopen in de samenleving», https://www.ad.nl/renkum/nabestaanden-in-shock-omdat-appie-a-vrij-rond-mag-lopen-in-de-samenleving~a77521d2/

ah-tk-20252026-2950
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

gevangenisstraf[3] en bestaat uit het stapsgewijs en gecontroleerd werken aan een eventuele terugkeer in de samenleving. Na toelating tot de re-integratiefase is het mogelijk om re-integratieverlof toegewezen te krijgen, eerst begeleid en later mogelijk onbegeleid (afhankelijk van hoe eerdere verloven zijn verlopen). Verloven vormen een belangrijk onderdeel van de voorbereiding op een mogelijke terugkeer in de samenleving.
Als verantwoordelijk bewindspersoon beslis ik of iemand wordt toegelaten tot de re-integratiefase. Dit doe ik naar aanleiding van (vervolg)advisering door het Adviescollege levenslanggestraften (ACL). Wanneer iemand is toegelaten tot de re-integratiefase, is artikel 20d van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting (Rtvi) van toepassing om te bepalen of en wat voor verlof wordt verleend, danwel de Verlofregeling TBS indien de levenslanggestrafte in het kader van de re-integratiefase in een Forensisch Psychiatrisch Centrum (FPC) verblijft.

Vraag 4
Waarom is de Kamer niet geïnformeerd over deze verlofbeslissing?

Antwoord 4
Over verlofbeslissingen ten aanzien van individuele gedetineerden wordt uw Kamer niet geïnformeerd.

Vraag 5 en 6
Klopt het dat uw ambtsvoorganger excuses heeft aangeboden aan de nabestaanden in deze zaak voor de gebrekkige communicatie in aanloop naar het besluit tot toelating tot de re-integratiefase in 2022 en concrete toezeggingen heeft gedaan over hoe de nabestaanden zouden worden gehoord over verlof?
Zijn in tegenstelling tot 2022 nu wel alle nabestaanden in deze zaak gehoord voordat de beslissing werd genomen om Appie A. met onbegeleid verlof te sturen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5 en 6
In algemene zin geldt dat slachtoffers en nabestaanden die dat wensen, kunnen deelnemen aan een slachtoffer- en nabestaandenonderzoek uitgevoerd door Slachtofferhulp Nederland ten behoeve van de advisering van het ACL. Verder kunnen slachtoffers en nabestaanden desgewenst gehoord worden door het ACL. Deze inbreng wordt betrokken bij het advies dat ik van het ACL ontvang over de aanvang van eventuele re-integratieactiviteiten.[4]
Over dit besluit worden slachtoffers en nabestaanden desgewenst geïnformeerd door het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).
Ten aanzien van eventueel verlof geldt dat slachtoffers en nabestaanden door het CJIB worden geraadpleegd over hun beschermingsbehoefte, zodat daar rekening mee kan worden gehouden bij het opleggen van voorwaarden. Slachtoffers en nabestaanden worden vervolgens door CJIB geïnformeerd over de verlofmachtiging en eventueel daarbij opgelegde beschermende voorwaarden, zoals een contact- of locatieverbod.
Mijn ambtsvoorgangers en mijn ambtenaren hebben verschillende gesprekken gevoerd met slachtoffers en nabestaanden en daarbij geconstateerd dat

---

[3] In 2013 oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in de zaak Vinter e.a. tegen het Verenigd Koninkrijk dat (alleen) zolang een mogelijkheid tot herbeoordeling en een reëel perspectief op vrijlating bestaat, een levenslange gevangenisstraf verenigbaar is met art. 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM): het verbod op onmenselijke bestraffing (EHRM 9 juli 2013, nrs. 66069/09, 130/10 & 3896/10 (Vinter e.a./Verenigd Koninkrijk).) Samen met andere rechtspraak van het EHRM en de Hoge Raad vloeit hieruit voort dat levenslanggestraften recht hebben op een perspectief op vrijlating en een mogelijkheid tot een periodieke herbeoordeling van de levenslange gevangenisstraf (Zie ook EHRM 26 april 2016, nr. 10511/10 (Murray/Koninkrijk der Nederlanden) en HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1325). Naar aanleiding hiervan heeft de toenmalige Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie een stelsel van herbeoordeling vastgesteld en is per 1 maart 2017 de huidige herbeoordelingsprocedure in werking getreden. Het juridisch kader hiervoor wordt in belangrijke mate gevormd door het Besluit Adviescollege levenslanggestraften (ministeriële regeling).

[4] Over de wijze waarop het ACL dit doet, wordt verwezen naar de Tweejaarberichten van het ACL van 2021 e.v. (te raadplegen via https://www.adviescollegelevenslanggestraften.nl/publicaties-en-documenten/tweejaarberichten/).

verbeteringen in de informatievoorziening nodig waren.[5] Sindsdien is ingezet op toegankelijke informatievoorziening over de herbeoordelingsprocedure en duidelijke communicatie met slachtoffers en nabestaanden daarover.

Vraag 7
Op grond van welke adviezen over de veiligheidsrisico's heeft u dit besluit genomen?

Antwoord 7
De advisering over het al dan niet laten aanvangen van re-integratieactiviteiten door een levenslanggestrafte vindt plaats op basis van de criteria zoals genoemd in het vierde lid, artikel 4 van het Besluit ACL, waarmee onder andere wordt getoetst of er sprake is van recidiverisico of delictgevaarlijkheid. Het ACL vraagt ten behoeve van de advisering bij diverse instanties stukken op. Het gaat in het bijzonder om het strafdossier, het volledige detentiedossier, veiligheidsinformatie (er wordt onder andere gekeken of er signalen zijn van voortgezet crimineel handelen vanuit detentie en/of de gedetineerde (nog) onderdeel uitmaakt van een crimineel samenwerkingsverband), eventuele medische gegevens, eerdere Pro Justitia- en reclasseringsrapportages en gratiedossiers. Verder ontvangt het ACL rapportages van het Pieter Baan Centrum, naar aanleiding van observatieonderzoek aldaar, en Reclassering Nederland.
Zoals reeds aangegeven in het antwoord op vraag 4 geldt verder dat wanneer iemand is toegelaten tot de re-integratiefase, artikel 20d van de Rtvi van toepassing is om te bepalen of verlof wordt verleend. Als onderdeel van de diverse beoordelingscriteria voor het tijdelijk verlaten van de inrichting wordt onder de Rtvi, naast eerder genoemde rapportages, onder andere gebruik gemaakt van de informatie die voortkomt uit het instrument Risicoscreener Geweld. Indien de levenslanggestrafte in het kader van de re-integratiefase in een FPC verblijft en dus de Verlofregeling TBS van toepassing is, adviseert het Adviescollege Verloftoetsing TBS (AVT) aan de hand van een verlofaanvraag waarin de veiligheidsrisico's zijn beschreven door het FPC.

Vraag 8
Hoe heeft u de positie van de nabestaanden betrokken in het besluit om Appie A. met onbegeleid verlof te sturen?

Antwoord 8
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 5 en 6 geldt ten aanzien van eventueel verlof in algemene zin dat slachtoffers en nabestaanden door het CJIB worden geraadpleegd over hun beschermingsbehoefte, zodat daar rekening mee kan worden gehouden bij het opleggen van voorwaarden. Slachtoffers en nabestaanden worden vervolgens door CJIB geïnformeerd over de verlofmachtiging en eventueel daarbij opgelegde beschermende voorwaarden, zoals een contact- of locatieverbod.

Vraag 9
Welke voorwaarden zijn verbonden aan het verlof van Appie A. en hoe is het toezicht op de naleving van deze voorwaarden georganiseerd?

Antwoord 9
Ik ga zoals eerder aangegeven niet in op vragen over een individuele casus. Als sprake is van verlof van een levenslanggestrafte, kan het van geval tot geval verschillen welke bijzondere voorwaarden daaraan worden verbonden. Dat kan bijvoorbeeld een locatie- of contactverbod zijn. Toezicht op voorwaarden kan variëren afhankelijk van het soort voorwaarde. Conform artikel 20d Rtvi geldt dat verloven vanuit de PI geschieden onder elektronisch toezicht. De politie heeft een handhavende rol ten aanzien van de vrijheidsbeperkende bijzondere voorwaarden en bij nieuwe strafbare feiten.

Vraag 10
Bent u voornemens Appie A. gratie te verlenen? Zo ja/nee, waarom?

---

[5] *Kamerstukken II* 2023/24, 29 279, nr. 849.

Antwoord 10
Ik ga niet in op individuele casuïstiek. Gratie kan worden verleend als aannemelijk is geworden dat met de tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissing of de voortzetting daarvan geen met de strafrechtstoepassing na te streven doel in redelijkheid wordt gediend (art. 2, onder b, van de Gratiewet). Over eventuele gratieverlening wordt advies gevraagd aan het Openbaar Ministerie en het gerecht dat de straf of maatregel heeft opgelegd. Het advies van het gerecht weegt zwaar en is daarmee in beginsel leidend. Wanneer niet wordt voldaan aan het criterium voor gratie, wordt de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf voortgezet.

Vraag 11
Bent u voornemens de Kamer te informeren bij een positieve voordracht tot gratie in deze zaak net als uw ambtsvoorganger? Zo ja/nee, waarom?

Antwoord 11
Ook hier geldt het uitgangspunt dat ik niet inga op individuele gevallen. Zodoende ben ik niet voornemens uw Kamer te informeren bij een (positieve voordracht tot) gratieverlening.

Vraag 12
Bent u bereid net als uw ambtsvoorganger om in gesprek te gaan met de nabestaanden?

Antwoord 12
Het CJIB onderhoudt contact met slachtoffers en nabestaanden in de fase van tenuitvoerlegging. Mochten slachtoffers en nabestaanden er daarnaast behoefte aan hebben, dan kunnen zij in gesprek met ambtenaren van mijn ministerie. Zij kunnen dit dan bij het CJIB kenbaar maken.

Vraag 13
Kunt u deze vragen afzonderlijk en voor de voorziene verlofdatum van 22 juli 2026 beantwoorden?

Antwoord 13
Ik heb de vragen zoveel mogelijk afzonderlijk beantwoord. De beantwoording heeft zo snel als mogelijk plaatsgevonden.